

Graikų Apeigų Katalikai

br. Terentij T., V k.

Ukrainos Graikų apeigų katalikų Bažnyčia

Praeitame *Teesie* numeryje minėjome, kad Rytų Galicija 1772 m. atiteko Austrijai. 1807 m. Rytų Galicijoje buvo įkurta Galicijos graikų apeigų katalikų metropolija su centru Lvove. Kadangi Galicijoje Bažnyčia formavosi ukrainiečių tautos pagrindu, nuo šiol galime kalbėti apie atskirą Rytų Katalikų Bažnyčią—Ukrainos Graikų apeigų Katalikų Bažnyčią.

Austrijos imperijos politika Bažnyčios atžvilgiu sudarė sąlygas UGKB vystymuisi ir net klestėjimui. UGKB tapo ukrainiečių tautinės tapatybės saugojimo ir puoselėjimo vieta, o XIX–XX a. UGKB dvasininkai buvo

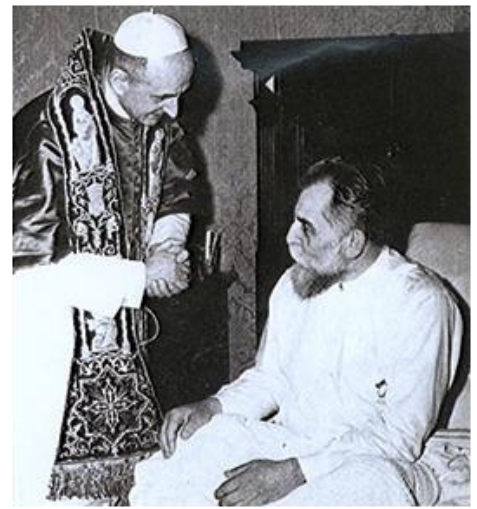
Lvovo šv. Jurgio graikų apeigų katalikų arkikatedra

ukrainiečių tautos kultūrinio, dvasinio ir ekonominio atgimimo puoselėtojai (pvz., dabartinio Ukrainos himno muzikos autorius – graikų apeigų kunigas Mychajlo Verbyckij).

Po to, kai 1944–1945 m. Vakarų Ukrainą okupavo sovietų kariuomenė, prasidėjo propaganda dėl prisijungimo prie Rusijos Stačiatikių Bažnyčios. 1945 m. buvo areštuoti, įkalinti arba nužudyti visi 8 graikų apeigų hierarchai, o 1946 m. kovo mėnesį sušauktas KGB ir Maskvos patriarchato organizuotas vadinamasis Lvovo pseudo-susirinkimas, kuriame buvo paskelbtas UGKB prisijungimas prie Stačiatikių Bažnyčios. Kunigai, kurie atsisakė pereiti į stačiatikybę, buvo ištremiti, tikintieji persekiojami (apie šiuos įvykius Vakarais dažnai supažindindavo *Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika*), Bažnyčios turtas konfiskuotas, bažnyčios perduotos stačiatikiams, o UGKB gyvenimas Ukrainoje persikėlė į pogrindį.

1963 m. popiežiaus Jono XXIII ir JAV prezidento

Johno F. Kennedy pastango-
mis po 18 metų tremties Sibiro bei Mordovijos lageriuose į Romą atvyko 71 metų UGKB vadovas Josyf Slipyj (mons. Alfonsas Svarinskas kurį laiką kalėjo vienoje patalpoje su juo, o sunkios ligos metu išgelbėjo jam gyvybę). Sutiktas Vatikano II Susirinkimo Tėvų kaip išpažinėjas ir kankinys, 1965 m. jis buvo nominuotas kardinolu, pasiliko gyventi Romoje ir vadovavo UGKB emigracijoje.

Didjį Arkivyskupą Josyf Slipyj po jo atvykimo iš Sibiro aplanko popiežius Paulius VI. Roma, 1963 m.

1985 m. išrinkus M. Gorbačiovą SSKP Generaliniu sekretoriumi, nepaisant tolesnio Maskvos patriarchato atstovų aiškinimo, kad toks reiškinys kaip UGKB Sovietų Sąjungoje jau seniai nebeegzistuoja, Ukrainos graikų apeigų katalikai pradėjo vis aiškiau reikalauti savo Bažnyčios legalizacijos. 1989 m. gegužės–spalio mėnesiais pogrindžio UGKB dvasininkai ir tikintieji organizavo bado streiką Maskvos Arbate. Rugsėjo 17 d. apie 20 000 graikų apeigų katalikų suorganizavo Lvove demonstraciją, reikalaudami UGKB legalizavimo. Spalio 29 d. Lvovo Kristaus Atsimainymo cerkvėje kun. Jaroslav Čuchnij per Mišias vietoj Maskvos patriarcho paminėjo popiežių Joną Paulių II ir pareiškė apie savo parapijos perėjimą į UGKB. Po šio įvykio prasidėjo masinis stačiatikių kunigų ir parapijų perėjimas į UGKB. Ne visada ir ne visur tas procesas vyko sklandžiai, juolab kad tuo metu nebuvo jokių šį procesą reguliuojančių įstatymų.

Demonstracija už UGKB legalizaciją. Lvovas, 1989 m. rugsėjo 17 d.

UGKB doasininkai ir tikintieji per bado streiką už UGKB legalizaciją. Maskva, Arbatas, 1989 m.

Šioje vietoje verta padaryti digresiją. Šiandien galima dažnai išgirsti aukščiausių Maskvos patriarchato hierarchų pareiškimų, kad viena pagrindinių ekumeninio dialogo tarp Katalikų Bažnyčios ir Rusijos Stačiatikių Bažnyčios kliūčių ir pagrindinė Romos popiežiaus ir Maskvos patriarcho susitikimo kliūtis yra graikų apeigų katalikų įvykdymas „smurtinis trijų Vakarų Ukrainos stačiatikių vyskupijų nusiaubimas“. Ir iš tikrųjų, pvz., prieš UGKB legalizavimą 1989 m. vienoje iš trijų Vakarų Ukrainos sričių – Lvovo srityje – veikė 1 260 Maskvos patriarchato parapijų, 1991 m. jų beliko 60 (!). Kaip suprasti šią statistiką? Pirmiausia reikia pasakyti, kad Maskvos patriarchatas Vakarų Ukrainoje su jos 350 metų graikų apeigų katalikiškomis tradicijomis (prieš Lvovo pseudosusirinkimą Lvove – ir visame regione – gyvavo tik viena stačiatikių cerkvė, ir ta pati priklausė Lenkijos, o ne Rusijos Stačiatikių Bažnyčiai) visada buvo laikoma okupantų Bažnyčia ir svetimšale. Savo autoritetą ji prarado ir aktyviai bendradarbiaudama su KGB, pirmiausia likviduojant UGKB. Jeigu po 1946 m. ji buvo toleruojama, tai tik dėl to, kad nebuvo alternatyvos praktikuoti viešą religinį gyvenimą. Atsira-

Naujoji Patriarchinė UGKB Kristaus Prisikėlimo katedra Kijeve

dus tokiai galimybei, atstatydama istorinį teisingumą, pirmiausia atgijo UGKB. Norintys pasilikti stačiatikius ieškojo būdų tai padaryti išvengiant Maskvos. Taip buvo įkurta nepavaldi Maskvai Ukrainos Autokefalinė Stačiatikių Bažnyčia (neseniai vienas iš tuometinių Maskvos patriarchato vyskupų, kuris bendradarbiavo su saugumo organais, dabartinis Kijevo patriarchas Filaretas pareiškė, kad Ukrainos Autokefalinė Stačiatikių Bažnyčia buvo ypatingasis KGB projektas siekiant sutrukdyti UGKB plitimui). Taigi Maskvos Bažnyčia Vakarų Ukrainoje liko be tikinčiųjų ir kunigų, taigi ir be bažnyčių; tiesa, dėl Ukrainos Stačiatikių Bažnyčių ne visas šventoves atgavo ir jų istoriniai savininkai, patys graikų apeigų katalikai (apie 90% bažnyčių, kuriomis dabar naudojasi Vakarų Ukrainos stačiatikiai, yra pastatytos graikų apeigų katalikų). Todėl kaltinti UGKB ir po 20 metų daryti pareiškimus apie 1946 m. neteisingai pasisavinto turto grąžinimą (o Rusijos Bažnyčia ir toliau tyli apie savo bendradarbiavimą su saugumo organais likviduojant UGKB, nors tai yra dokumentais įrodytas istorinis faktas) nebeegzistuojančioms bendruomenėms atrodo ne tik nepagrįsta, bet ir, švelniai tariant, keista.

UGKB vyskupai per 2011 m. sinodą Lvove

Didžiojo Arkivyskupo Sviatoslavo Ševčuko intronizacijos ceremonija Kijeve 2011 m. Seniausi UGKB vyskupai pasodina Arkivyskupą į patriarcho sostą

Jau per keletą metų po legalizavimo Ukrainoje UGKB pavyko atkurti parapijų skaičių, kuris buvo prieš Lvovo pseudosirinkimą, ir net jį viršyti. Šiuo metu UGKB yra didžiausia Rytų Katalikų Bažnyčia. 2011 m. lapkričio mėnesį įkūrus naujas metropolijas Vakarų Ukrainoje UGKB priklauso 7 metropolijos (4 – Ukrainoje, po vieną – Lenkijoje, Kanadoje ir JAV), kurios apjungia 7 arkivyskupijas, 16 vyskupijų ir 6 egzarchatus. UGKB turi apie 6 milijonus tikinčiųjų (iki legalizavimo pagal 1990 m. *Annuario Pontificio* UGKB turėjo vos 708 000 tikinčiųjų...), iš kurių 1,2 milijono gyvena už Ukrainos ribų, 3 900 parapijų (iš kurių 3 700 – Ukrainoje), 49 vyskupus, apie 3 500 kunigų, 100 diakonų, 1 000 vyrų vienuolių, 1 500 vienuolių seserų ir virš 600 seminaristų. Ukrainoje veikia 115 vienuolynų ir 16 aukštųjų dvasinių mokyklų. Romoje veikia dvi popiežiškosios ukrainiečių – Šv. Juozapato ir Dievo Motinos Globos – kolegijos, kurioms vadovauja vienuoliai bazilijonai.

1991 m. UGKB vadovas kardinolas Myroslav Ivan Liubačivskij grįžo iš emigracijos Romoje į Lvovą, o 2005 m. UGKB centras perkeltas į ankstesnę metropolitų sostinę Kijeve, kur kairiajame Dniepro krante dabar baigiama

UGKB Didysis Arkivyskupas Sviatoslav Ševčuk privačioje audien-cijoje pas popiežius Benediktas XVI. Roma, 2012 m. kovo 16 d.

statyti naujoji Patriarchinė Kristaus Prisikėlimo katedra ir Patriarchų rūmai.

2011 m. vasario mėnesį buvo pranešta, kad popiežius priėmė 77 metų UGKB vadovo kardinolo Liubomyro Huzaro atsistatydinimą. Kovo 23 d. UGKB vyskupai naujuoju UGKB vadovu išrinko netoli Lvovo gimusį Buenos Airių ir Argentinos vyskupijos administratorių, jauniausią iš 50 UGKB vyskupų ir vieną jauniausių Katalikų Bažnyčios hierarchų, 40 metų Sviatoslavą Ševčuką.

Sovietmečio kankinių beatifikacijos ceremonija 2001 m. Lvove. Išgyvenę sovietų lagerius kunigai įneša savo bendražygių – naujųjų palaimintųjų – ikoną

2001 m. Ukrainą aplankė popiežius Jonas Paulius II. Birželio 27 d. Lvove per bizantinių apeigų Mišias jis paskelbė palaimintaisiais 27 kankinius – UGKB vyskupus, kunigus, vienuolius, vienuoles ir vieną pasaulietį – komunistinio režimo aukas. Dabar vyksta kitų 45 kankinių beatifikacijos procesas.

Pamaldos UGKB bendruomenėse vyksta pagal bizantines apeigas su įsikultūrinimo procese atsiradusiais tautiniais elementais, Ukrainoje – ukrainiečių kalba, diasporoje – ir kitomis kalbomis.

Lietuvoje graikų apeigų katalikams priklauso Vilniaus Švč. Trejybės bažnyčia ir šalia jos esantis bazilijonų vienuolynas. Kartą per mėnesį vienuoliai kunigai irgi švenčia Mišias kartu su ukrainiečiais graikų apeigų katalikais Elektrėnuose, Jonavoje bei Klaipėdoje ir su baltarusiais graikų apeigų katalikais Kaune.

Didysis Arkivyskupas kardinolas Liubomyr Huzar kartu su Vilniaus parapijos tikinčiaisiais 2003 m.

Poezija

Šiomet minime lietuvių literatūros klasiko Jono Mačiulio - Maironio 150-ąsias gimimo ir 80-ąsias mirties metines. Maironis daugiau kaip dvidešimt metų buvo Kauno kunigų seminarijos rektorius. Jam rektoriant, Pirmojo Pasaulinio karo metais, Kauno kunigų seminarija daugiau kaip metus veikė Troškūnų valsčiuje, Vašuokėnų dvare. Galbūt daug kam neįprasta tai girdėti. Todėl ir pabandėme truputėlį pasklaidyti istorijos puslapius ir pakalbėti apie Maironį kaip kunigų seminarijos rektorių bei mokslo metus, praleistus visai netoli dabartinio Troškūnų miestelio, Vašuokėnų dvare.

Karui prasidėjus 1914 metų vasarą, mokslo įstaigos Kaune buvo uždarytos, o seminarijai buvo įsakyta kraustyti į... Smolenską. Liko tik vokiečių sviedinio apardyta galinė antrųjų rūmų siena ir bažnyčios presbiterija... Tačiau vadovybė su visa „kanceliarija“ pirma keliąsi į Panevėžį, vyskupas P. Karevičius ten teikia šventimus, o rudeniop pati seminarija, patyrusi kraustymosi sunkumus, įsikuria A. Brazdžiaus geranoriškai išnuomotame Vašuokėnų (tarp Troškūnų ir Surdegio) dvare. Vietos čia vis tiek trūko, tad mokėsi pirmieji trys kursai, kiti du – neakivaizdžiai, atvyksią tik po Velykų. Kita vertus, provincijos gamta ir ramybė, žmonių nuotaikos seminaristams teikė ir atokvėpio; net rektorius Maironis pajutęs kūrybinę galią ir grįžęs prie „Mūsų vargų“... Jaukios buvo Kūčios drauge su vadovybe; neužmiršta ir „skersvėjų“ tradicija (suvaidinta Vaižganto „Nepadėjus nėr ko kasti“)...

Esu žmogus

*Drebančiom rankom
Kraujuojančiu galimybių pulsavimu
Būties prietim*

*Esu žmogus.
Minties tėkme
Ramybės paieškom
Lyg neatrasta protonų pajautim*

*Esu žmogus.
Ugnies virpesiu
Proto tyluma
Galimybių kvėpėjimu*

*Esu žmogus.
O gal tik žodis.
Ištartas.
Ir netgi išmąstytas –
Esu gyva pasaulio jausena – esu malda...*

1915 metų balandžio mėnesį, artėjant vokiečiams, vyskupas Vašuokėnuose dar suteikė šventimus ir vyko Petrapilio link, o inspektorius K. Paltarokas (su dokumentacija) – į Smolenską; klierikai išsiskirstė, o rektorius Maironis apsistojo Krekenavoje; vyskupiją administruoti Panevėžyje liko kun. Juozas Stakauskas. Abu pastarieji rūpinosi seminarijos gražinimu, nuolat derėjosi su karine vokiečių valdžia, net ieškojo alternatyvių patalpų... Panevėžyje bei Dotnuvoje. Spaudimą vokiečiams sustiprino ir po 1916 metų Žolinės į Kauną grįžęs pats vyskupas. Tiktai 1917 metų gegužės mėnesį karinė vadovybė pranešė perduodanti seminarijai pastatus bei turtą – „viską trikampyje tarp Nemuno ir Neries – kaip buvę numatyta 1909 metų sutartyje“ (taigi, dar su rusais). Vyskupo atsakyme – paraiškoje nurodoma, kad mokslą atgautose patalpose pradėsią devyniasdešimt keturi nuo I iki IV kurso auklėtiniai (paskutinis kursas buvo išventintas metų pradžioje). Jiems jau bus lemta pasitikti ir Lietuvos Nepriklausomybę.

Kartais susimąstau, ar lengva būti pamatų akmeniui. Atrodo, tu gimsti, kad per tave vaikščiotų žmonės. Matai kiekvieną ilgėsį. Daliniesi skausmu, kartu džiaugiesi ir augi. Niekas tavęs neprisimena ir nepastebi. Turbūt nuo to ir galvą kartais skauda. Juk įsimyli... Be galo paprastai. Atrodo, lyg bučinyš kitoks. Juk ar akmuo gali mylėti? Kokia ta akmens meilė? O gal verki, kai niekas prie tavęs neprisėda, nepakalbina? Ką tu prisimeni? Juk tiek kartų tave mindžiojo žmonės – užsidegę ir linksmi, krykštaujuantys ir verkiantys. Sakoma, kad akmuo užgula širdis. Ar laimingas esi širdyje? Gal matai jos tvinksnius? Bet ar žmogus neužgula tavęs? Juk kertiniams akmenims galioja išpažinties paslaptis. Tu tam, kad parimtume. Ir tikrai žinok, tu esi reikalingas. Savo samanota išmintim ir galvos skausmu.

Būtybei

*Kur jungiasi dangus su žeme,
Kur šunys tingiai loja
blakščių sniegams
kartoji ilgesio žodžius.
Ir mažai širdžiai tu džiaugsmą dovanoji.
O aš matau tave kaip horizonto tylumą,
Nebyliai būnančią tiesiog žmogum.*

Kauno kunigų seminarijos klejikas Nerijus Pipiras

Jėzaus Kristaus palaiminti...

*Aš esu palaimintas, kad esu Dievo vaikas !
Aš esu palaimintas, kad gyvenu!
Aš esu palaimintas, kad esu su Jėzumi Kristumi!
Aš esu palaimintas, kad Jėzus mane atpirko!
Aš esu palaimintas, kad myliu Dievą ir žmones!
Aš esu palaimintas, kad kvėpuoju, matau, girdžiu, jaučiu!
Aš esu palaimintas, kad turiu Šventosios Dvasios dovanų!
Aš esu palaimintas, kad...
Aš esu palaimintas, kad esu čia ir dabar!*

*Mes...
Aš, tu, mes..
Kas aš?
Kas tu?
Mes kartu...*

Kleikikas Gediminas G., I k.

Klausimėlis

Ar valdantys [atsakingi už] visuomenę žmonės gali dispensuoti [atleisti] nuo žmogiškųjų įstatymų?

Atrodo, kad valdantys visuomenę žmonės negali dispensuoti nuo žmogiškųjų įstatymų, nes:

1. Pagal Izidorių: įstatymai leidžiami dėl bendrojo gėrio. Todėl neleistina piktnaudžiauti bendruoju gėriu, dėl kokios nors privačios naudos atskiram asmeniui, nes kaip byloja filosofas: *Tautos gėris yra dieviškesnis nei vieno žmogaus gėris*. Atrodo, kad nebūtina kam nors suteikti dispensą veikti prieš bendrąjį įstatymą.

2. Tokį įsaką Mozė davė tiems, kurie pašaukti vadovauti kitiems: *Teisdami venkite šališkumo; išklausykite mažųjų ir didžiųjų... nes tai yra Dievo teismas*. Bet turbūt yra šališka leisti kam nors tai, kas apskritai yra draudžiama. Todėl valdantys visuomenę žmonės negali suteikti tokios dispensos, nes tai yra priešinga dieviškajam įstatymui.

Kad žmogiškasis įstatymas būtų teisingas, jis turi atitikti natūralųjį ir dieviškąjį įstatymą. Taigi joks žmogus negali dispensuoti nuo dieviškojo ir natūraliojo įstatymo, o tai reiškia ir nuo žmogiškųjų įstatymų.

Tačiau Apaštalas rašo: *Suteikta man atleidimo galia*.

Atsakymas:

Dispensavimas iš esmės reiškia to, kas bendra, pritaikymą paskirų žmonių [grupių] interesams. Todėl ir namų šeimininkas vadinamas dispensos teikėju, nes kiekvienam šeimos nariui šeimos tarnystės išskirsto pagal svorį ir matą, pareigas ir būtinas gyvenimo sąlygas. Taip pat yra kiekvienoje visuomenėje: todėl ir kalbama apie ką nors, kas dispensuoja, nes valdo ir žino, kokiu būdu bendras įsakymas turi būti vykdomas konkrečių asmenų ar grupių atžvilgiu. Kartais pasitaiko, kad koks įsakymas, kuris daugeliu atvejų tarnauja bendrajam visuomenės gėriui, netinka konkrečiam asmeniui arba konkrečiam atvejui, nes arba tai būtų kliūtis tobulumui, arba sprendžiant iš paminėtųjų dalykų, būtų koks nors blogis.

Tas, kas valdo visuomenę, turi dispensavimo galią žmogiškiesiems įstatymams. Ta galia remiasi jo autoritetu. Tam tikrose situacijose, kai teisė prieštarauja žmogaus orumui, [jis] gali leisti nesilaikyti atitinkamų įstatymų.

Jeigu valdantysis leistų nesilaikyti įstatymo be minėtųjų priežasčių, dėl savivalės – būtų neištikimas dispensuodamas [t.y. valdydamas] arba paprasčiausiai būtų neišmintingas: jis yra neištikimas, jei nekreipia dėmesio į bendrąjį gėrį; neišmintingas, jeigu nežino dispensavimo esmės. Tai turėjo mintyje mūsų Viešpats, sakydamas: *Kas yra tas ištikimas ir sumanus užvaizdas, kurį šeimininkas paskirs vadovauti šeimynai ir deramu laiku ją maitinti?* (Lk 12, 42).

(Versta iš: Św. Tomasz z Akwinu *Suma Teologiczna 13 Prawo*. Iš lenkų kalbos vertė kl. Daniel Narkun).

KALBOS KULTŪROS PRIEANGIUOS

Lekt. Joana Pribušauskaitė

Kokios formų *Dievop*, *Dieve*, *Dievuje* reikšmės ir vartoseną?

Dieve ir *Dievuje* reiškia tą patį – vietą viduje (vadinamasis vidaus esamasis vietininkas). Kodėl dvi formos – sunku pasakyti, gal pagal analogiją su *danguje* (t. y. maišoma su kito linksniavimo tipo galūne), gal norima atskirti nuo tokios pat daug dažniau vartojamos šauksmininko formos: *Dieve*, *arčiau Tavęs*. Pagal sistemą būtų *laukas* – *lauke*, *vyras* – *vyre*, tai ir *Dievas* – *Dieve*. Tačiau bendrinėje kalboje nesisteminė forma gal net labiau įsigalėjusi ir klaida nelaikoma.

Dievop yra reliktinio pašalio einamojo vietininko forma ir rodo judėjimo kryptį prie Dievo. Taigi vietą viduje galima pasakyti ir *Dieve*, ir *Dievuje*, o artėjimas prie Dievo pasakomas forma *Dievop*.

Kaip *Teesie* puslapiuose buvo rašyta (*Išsilaiykime tikėjime, viltyje ir meilėje, arba ką reiškia vietininkas*, http://www.seminarija.lt/files/File/teesie/teesie_2009-lapkritis2.pdf), seniau lietuvių kalboje būta keturių vietininkų: vidaus esamojo (buvimo vieta viduje: *miške*, *Dieve* / *Dievuje*), vidaus einamojo (kryptis į vidų: *miškan*, *Dievan*),

pašalio esamojo (vieta prie ko: *miškiepi*, *Dieviepi*), pašalio einamojo (kryptis prie ko: *miškop*, *Dievop*).

Dabartinėje kalboje kartais vartojamos senųjų vietininkų formos, nors sistema jau neišlikusi: *Žmogaus kelionė Dievop*; *Didžiausio pasiaukojimo žygiai yra ne kas kita kaip žingsniai Dievop*. Visiškai *Dievan* sugerta Jo saldybės siela kuo noriausiai ir džiugiausiai iki galo Jam pasiduoda trokšdama būti visiškai Jo ir niekada niekam kitam nepriklausyti<...>.

Kaip vadinama budėtojo darbo vieta?

Vieta, kur būna budėtojas, vadinama postu. Štai kaip šis žodis apibrėžiamas *Lietuvių kalbos žodyne*:

pòstlas (2)

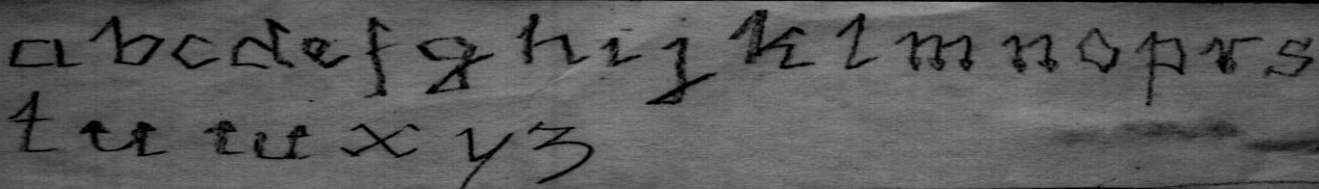
1. saugojimo ar stebėjimo objektas, vieta: *Kovos p. Sargybos p. Sanitarinis p.*
2. prk. atsakingos pareigos: *Užėmė vedėjo ~ą*

O asmuo, kuris laikinai ar nuolat yra tame poste, vadinamas *budėtoju* (o ne *budinčiuoju*).

Kaip dera oficialiai atsiliepti telefonu?

Atsiliepiamas telefonu daug pasako apie įstaigą ar organizaciją, tai net gali būti reglamentuojama taisyklių. Atsiliepti derėtų mandagiai ir dalykiškai: pasisveikinti, pasakyti organizacijos, įstaigos ar padalinio pavadinimą, galbūt net prisistatyti, pavyzdžiui: *Laba diena! Vilniaus arkikatedra, [kunigas N.]*.

Atsiliepiant įstaigoje netinka sakyti nei *Alio*, nei *Klausau* ar *Klausom* – šiuos žodelius palikim asmeniniams pokalbiams. Taigi: *Labas vakaras. [Vilniaus] kunigų seminarija, [klerikas Vardenis Pavardenis]*.

Seminarijos kronika

Kl. Žiloinas T., I k.

04.01-04.15 seminaristai atliko Velykų liturginę praktiką parapijose, džiaugėsi Kristaus Prisikėlimu ir atostogomis.

04.16 atidaryta paroda „Palaimintasis arkivyskupas J. Matulaitis 1871-1927-1987“, kurioje sulaukėme garbingo svečio – LR Ministro Pirmininko A. Kubiliaus. Jis pabrėžė palaimintojo pavyzdį vedant Bažnyčią sunkiais istorijos išbandymų keliais, ko labai trūksta šiomis dienomis.

04.24 atvyko garsus disidentas Petras Plumpa, kuris liudijo apie savo gyvenimą ir atsivertimą.

04.28 Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje kardinolas A. J. Bačkis suteikė kunigystės sakramentą M. Mitkevičiui, E. Vegiui ir S. Valiukevičiui. Kardinolas homilijoje palygino Dievą su šviesa, kurią turi atspindėti atliekantys tarnystę kunigai, ir šį dievišką švytėjimą akivaizdžiai buvo

galima pamatyti susikaupusiuose ir kartu spindinčiuose šventinamųjų veiduose. Klierikai po iškilmingų šv. Mišių Bažnytinio paveldo muziejaus vėsiose salėse slėpėsi nuo tropikų kaitros ir kartu su gausiai susirinkusiais svečiais gaivinosi įvairiais gėrimais.

04.29 seminaristai dalyvavo neopresbiterių M. Mitkevičiaus ir E. Vegio primicijose Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (Bernardinų) bažnyčioje bei Jašiūnų Šv. Onos bažnyčioje. Dėkojo Viešpačiui už kunigystės dovaną ir linksminosi drauge su visa parapija. Todėl ne tik rankų uždėjimu gauta Šventosios Dvasios malonė, bet ir puiki muzika ir vynas kėlė švenčančiųjų širdis į dangų.

05.05 seminarijoje vyko tradiciniai atvirų durų dienos renginiai. Susirinkę žmonės dalyvavo šv. Mišiose, ekskursijoje po seminariją, klausėsi šmaikščios kun. Mozės konferencijos apie seminarijos įvaizdžius visuomenėje, bendravo su vyresniųjų kursų klierikais ir vadovybe.

05.07 apsilankė Smolensko stačiatikių dvasinės seminarijos vadovai ir 9-ių studentų būrelis, kuris su vietiniais katalikų seminaristais varžėsi giedojimo varžybose seminarijos didžiojoje koplyčioje. Varžybos, įvertinus svečių nepaprastą kuklumą ir nuolankumą, baigėsi lygiosiomis.

05.08 sulaukėme dar vienos garsenybės – aktorės Doloresos Kazragytės. Klausėmės jos gyvenimo ir tikėjimo liudijimo. Viešnia savo liudijimu ne tik privertė susimastyti „šalto ir karšto“ mačiusius seminaristus, bet ir pralinksmino juos, teigdama, kad trokštanti būti dar didesnė „davatka“, negu buvo iki šiol, o taip pat šmaikščia vaidyba pranešimo pabaigoje.

05.10 vyko tarpkursinių tinklinio varžybų finalai, kuriuose tarpusavyje kovėsi ne tik seminaristai vieni su kitais, bet ir vadovybė. Laimėjo draugystė, apdovanojimai buvo labai saldūs!

05.11 šaškių turnyro finalas. Nugalėtojams senatvėje tikriausiai teks kentėti nuo cukraligės...

05.12 įvyko tarptautinė mokslinė konferencija apie nuodėmę ir sąžinę... Tikrai neaktuali be išimties visiems seminaristams!

05.14-31 klierikus kamavo baisus „košmaras“ – egzaminų sesija.

05.21 į seminariją atvyko niekaip jos negalintys užmiršti buvę jos auklėtiniai: kunigai Mozė, Mindaugas, Edgaras, kurie tradicinio primicijų seminarijoje vakaro metu, liudijo kaip blogai yra gyventi be seminarijos...

05.23 „šeštokams“ tai buvo paskutinė, lemiamoji „kinkų drebinimo“ diena – sintezės egzaminas ir diplominių darbų gynimasis. Tačiau, pasak liaudies išminties, viskas gerai, kas gerai baigiasi! Pagaliau laisvė nuo mokslų!

05.25 kartu su Jo Eminencija A. J. Bačkiu, Jų Ekscelencijom: A. Poniškaičiu, Telšių vyskupais J. Boruta, L. Vodopjanovu, Šiaulių vyskupu E. Bartuliu ir gausiai susirinkusiais kunigais ir tikinčiaisiais, ėjome kryžiaus kelią Vilniaus Kalvarijoje. Visus vienijo Jėzaus kančios išgyvenimas ir apmąstymai, kryžiaus ir žibintų nešimas, maldos ir giesmės, o taip pat nuostabi gamta, skaisti saulė, paukštelių čiulbėjimas, gaivinantis vėjelis ir galimybė pagaliau prisėsti po 5 valandų žygio. Po šv. Mišių Kalvarijų bažnyčioje bendros agapės metu turėjome itin retą galimybę pasidalinti „klierikavimo“ džiaugsmais ir rūpesčiais su Telšių V. Borisevičiaus seminarijos broliais.

05.26 Sekminių išvakarėse klierikai kartu su tikinčiu jaunimu dalyvavo šv. Mišiose Kalvarijų bažnyčioje, vėliau linksminosi agapėje ir dalyvavo Šviesos kelio procesijoje. Fakelai švietė visą kelią, pargriuvusių ir traumotų nebuvo...

05.28 įvyko padėkos vakaras už metinių tarnysčių atlikimą, kurios metu klierikai su vadovybe derėjosi kas kiek užsitarnavo...

05.30 seminarijos „Paskutinio skambučio“ šventė vietiniame beržynėlyje...

05.31 mokslo metų uždarymas seminarijoje. Pagaliau vasaros atostogos! Deja, tik iki diakonato šventimų iškilmės birželio 9 dienos. Kiek trumpokos...

Užsklanda

Laikas

Apverčiu seną smėlio laikrodį. Maža smėlio smiltelė krenta į stiklo erdvę. Viena, antra, trečia ir jau renkasi visas kauburėlis, greičiau už tiksničias sekundes. Stebėk, žiūrėk, mokykis, priimk, suprask.

Po propedeutinio kurso pirmos dienos, savaitės, mėnuo Didžiojoje seminarijoje. Nauja aplinka, nauji veidai, naujos pažintys, naujos taisyklės, naujos tarnystės. Stebėk, žiūrėk, mokykis, priimk, suprask.

Esu paskirtas „Teesie“ laikraščio redaktoriaus bendradarbiu. Sėdime dviese redakcijos patalpoje ir kuriame laikraščio turinį. Atrodo gerai viską suplanuojame, bet ar pavyks tai įgyvendinti? Gūžtelim pečiais ir tikimės Dievo palaimos ir pagalbos.

Vėl apverčiu smėlio laikrodį. Diena veja dieną. Patarnavimai prie altoriaus, zakristijoje, valgykloje – viskas nauja ir įdomu. Į savo verpetą įtraukia paskaitos. Stebėk, žiūrėk, mokykis, priimk, suprask.

Paskyrimai praktikai. Širdis beprotiškai plaka, kaip besiblašantis paukštis narvelyje, kai lūpos taria „Kristaus kūnas“, o virpantys pirštai laiko eucharistiją. Ramybė. Palaima eiti senamiesčio gatvėmis po sekmadieninės praktikos, kai gali džiaugtis savo tarnyste Dievui ir žmonėms.

Apverčiu smėlio laikrodį. Smiltelė krenta po smiltelės. Medžiai puošiasi auksu. Ir kaip prieš metus mes vėl grėbiame lapus. Įsibėgėju ir krentu į didžiausią lapų krūvą. Diena veja dieną. Štai ir pirmasis „Teesie“ numeris. Visi klierikai šypsosi ir juokauja „pagaliau, ko taip ilgai užtrukote?“.

Laukimo nuotaika. Laukiame gimstant pasaulio Atpirkėjo. Bet prieš džiugią šventę dar sesijos laikas. Įskaitų ir egzaminų maratonas. Jaudulys ir nerimas. Stebėk, žiūrėk, mokykis, priimk, suprask. Visos smėlio smiltelės sukrito į vieną stiklo pusę.

Pagaliau Kūčių vakarienė. Laužomi kalėdaičiai, šilti, draugiški palinkėjimai, šypsenos veiduose. Ramybė ir palaima.

Apverčiu smėlio laikrodį. Naujas mokslo pusmetis. Ir vėl smiltelės negailestingai greitai krenta. Žiūriu į jas, ir prisimindamas pajūrio kopas, svajoju apie vasarą. Diena gena dieną. Stebėk, žiūrėk, mokykis, priimk, suprask.

Net nepajaučiu, jau Pelenų trečiadienis. Gavėnia. Štai ir Velyknaktis. Paschalas kvepiantis medum. Pilna bažnyčia tikinčiųjų. Kristus prisikėlė. Ramybė ir palaima širdyje.

Pavasaris vėluoja, užsilaiko, bet gegužės mėnesį gamta atgimsta naujam gyvenimui. Lengvas vėjo dvelkimas. Sninga baltais žiedais. Žydinčių medžių kvapas plaikstosi ore.

Jau nebegąsdina vasaros sesija. Mokslo metų pabaiga. Žiūriu į smėlio laikrodį. Kas laukia vasarą? Tarnystė parapijoje, karinė stovykla, nauji iššūkiai ir išbandymai. Mintyse meldžiuosi psalmės žodžiais „ Parodyk man kelią, kuriuo turiu eiti, – aš keliu į Tave, Viešpatie, savo dvasią“.

Dievas apverčia seną smėlio laikrodį. Maža smėlio smiltelė krenta į stiklo erdvę. Viena, antra, trečia...

2011 – 2012 / 4 (66)

Vilnius